Primärvårdsnämnden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Läkemedelsenhet
Åsa Rangert Derolf

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2025-12-22

PVN 2025-0165

Primärvårdsnämnden

Yttrande över motion 2025:23 av Amelie Tarschys Ingre (L), Maria Leissner (L) och Pär Hommerberg (L) om att erbjuda Region Stockholms äldre avgiftsfri vaccination mot bältros

Ärendebeskrivning

Regionstyrelsen har begärt att primärvårdsnämnden ska yttra sig över motion 2025:23 av Amelie Tarschys Ingre m.fl. (L) om att erbjuda Region Stockholms äldre avgiftsfri vaccination mot bältros. I motionen föreslår Ameli Tarschys Ingre m. fl. att strukturerna för införandet av avgiftsfri vaccination mot bältros för Region Stockholms äldre utreds, där särskild hänsyn tas till vaccinets möjlighet att minska risken för demens.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande
Motion 2025:23 av Amelie Tarschys Ingre m.fl. (L) om att erbjuda Region Stockholms äldre avgiftsfri vaccination mot bältros

Förslag till beslut

Primärvårdsnämnden beslutar följande:

Tjänsteutlåtande över motion 2025:23 överlämnas till regionstyrelsen som nämndens yttrande.

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund
Vattkoppor och bältros orsakas av samma virus. Hos den som haft vattkoppor ligger virus sedan vilande i kroppens nervceller och kan senare i livet reaktiveras och orsaka bältros. Ungefär 10 till 20 procent av dem som får bältros drabbas av långdragen smärta. Sedan 2018 finns ett effektivt vaccin mot bältros godkänt i EU.
Folkhälsomyndigheten har i en utredning från 2024 konstaterat att vaccination mot bältros inte uppfyller smittskyddslagens krav för att sjukdomen bältros ska kunna omfattas av ett nationellt vaccinationsprogram.

I samma utredning genomfördes en hälsoekonomisk värdering av vaccinet som indikerade att vid cirka 30–40 procent av vaccinets dåvarande pris skulle det kunna anses kostnadseffektivt att vaccinera de riskgrupper som rekommenderas vaccination.

Folkhälsomyndigheten förordade då ett stegvist införande i Sverige med start med dem som har störst risk för allvarlig sjukdom, det vill säga personer 18 år och äldre med immunbrist orsakat av sjukdom eller läkemedelsbehandling förutsatt att ett rimligt pris kunde uppnås genom förhandlingar med läkemedelsföretaget.

Inom Regionernas samverkansmodell för läkemedel har förhandlingar därefter förts med läkemedelsföretaget men trots förhandlingarna nåddes inte en kostnadsnivå som gör att allmän vaccination mot bältros kan bedömas kostnadseffektivt. Rådet för nya terapier (NT-rådet) har därför fattat beslut om en sammanvägd rekommendation till regionerna, på samma sätt som görs med andra nya läkemedel. Därför avråds regionerna från att finansiera generell vaccination mot bältros.

Det finns en grupp patienter som löper mycket hög risk att drabbas av svår bältros och de utgör ett undantag från den allmänna rekommendationen om avrådan. Kostnadsfrihet för vaccination mot bältros för de här personerna med gravt nedsatt immunförsvar är nu beslutat i Region Stockholms budget för 2026. I denna budget avsätts även medel för att initiera ett äldrevaccinationsprogram, med de vacciner som redan ges idag och med betoning på att främja en jämn och hög täckningsgrad för äldre invånare i hela länet.

Det har publicerats studier som talar för att vaccin mot bältros även kan minska risken för utveckling av demens. Studierna är välgjorda och resultaten är intressanta, även om det inte rör sig om kliniska läkemedelsprövningar. Det har ännu inte lett till någon uppdatering av Folkhälsomyndighetens rekommendationer och inte heller har vaccinet den indikationen för användning.

Överväganden
NT-rådet är en del av Regionernas samverkansmodell för läkemedel och har mandat att ge rekommendationer till landets regioner om användning av vissa nya läkemedel. Det finns fortsatt en avrådan från NT-rådet om att finansiera generell vaccination mot bältros. Denna avrådan har sin grund i en hälsoekonomisk värdering som Folkhälsomyndigheten har gjort.

Ekonomiska konsekvenser
Förslag till beslut förväntas inte få ekonomiska konsekvenser. Vid vaccination mot bältros ges två doser, vilket med aktuellt vaccinpris skulle kosta cirka 3800 kr/person utöver själva stickavgiften. Vid en täckningsgrad om 50% skulle kostnaden för varje årskull från och med 65 år (1960, 1959, 1958 osv) därmed bli cirka 47 miljoner kronor för två doser bältrosvaccin. Det innebär att den totala kostnader för att vaccinera hälften av alla personer som är 65 år och äldre skulle bli närmare 500 miljoner kronor.

Konsekvenser för patientsäkerhet
Förslag till beslut förväntas inte få konsekvenser för patientsäkerhet.

Konsekvenser för jämlik och jämställd vård
Förslag till beslut förväntas inte få konsekvenser för jämlik och jämställd vård.

Miljökonsekvenser
Förslag till beslut förväntas inte få konsekvenser för miljön.

Administrativa konsekvenser
Förslag till beslut förväntas inte få administrativa konsekvenser.

Anders Ahlsson
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Magnus Thyberg
Avdelningschef

Beslutet ska skickas till
Regionstyrelsen

Godkänd av Anders Ahlsson, 2025-12-22